

SUR institut vzdělávání v psychoterapii pořádá ve dnech 4.11 – 5. 11. 2022 konferenci

SKUPINOVÁ PSYCHODYNAMICKÁ PSYCHOTERAPIE V PRAXI

v Emauzském opatství, Vyšehradská 49/63, Praha 2

Programový výbor

Předseda programového výboru: Kamil Kalina

Členové: Martina Richterová Těmínová

Kateřina Pešková

Úvodní přednášky:

Kamil Kalina

KOMUNITNÍ A SKUPINOVÝ ROZMĚR VE VÝCVIKU A V TERAPII

Výcvikový systém SUR založil originální model víceskupinové výcvikové komunity a z tohoto modelu těžila řada našich terapeutických komunit minulých i současných. Autor se na základě své dlouholeté zkušenosti s výcvikovými i terapeutickými komunitami snaží zachytit souvislosti i konfrontace skupinového a komunitního rozměru a jeho prezentaci ve vědomí i nevědomí účastníků. Vychází přitom z pojetí komunity jako prvotní matrice a interaktivního rámce pro skupinovou práci. Z tohoto hlediska „komunita“ neznamená pouze to, že v kruhu sedí více lidí, ale umožňuje nahlédnout do podstaty lidského společenství a individuace člověka v něm a zažít (např. v komunitních rituálech) i transpersonální či spirituální zkušenost. Tímto způsobem rozměr komunity může prohloubit a ukotvit skupinovou zkušenost setkání s rodičovskými a vrstevnickými figurami. Mezi výcvikem a terapií jsou samozřejmě rozdíly, ale nejde o srovnávání nesrovnatelného, protože vždy jde o touhu po bezpečí a přijetí, o bolesti růstu a podporu v jejich překonání a o uzdravu, přinejmenším ve smyslu objevení nových možností vztahů a sebepojetí ve skupinovém i komunitním rozměru.

Martin Hajný

CO S TÍM, KDYŽ CHCEME BÝT "TEĎ A TADY" A JSME POŘÁD "TEHDY A TAM"?

Psychodynamická terapie v novějším podání využívá hlavně práce se vztahy ve skupině. Pokud možno reflexí toho, jak se právě "ted" odehrávají. Objevujeme v nich ty staré, již nefunkční vzorce a zkoušíme odvážně nové. Ale co to? Probíhá to asi nějak jinak. Už řadu hodinu jsme spíš vypravěči, posluchači a konzultanty! Vyprávíme si postupně své příběhy. Jeden popisuje problém, ostatní se doptávají. Navrhují a radí. Někdy to pomůže, někdy ne. Někdo se ptá: "Mohla bych si vzít odpoledne skupinu? Jasně – a tak já si vezmu tu poslední..." Ach jo, je to trochu dlouhý – popsat všem, jak to v tom vztahu s přítelem nefunguje.... A já mlčím. Zas už všichni řekli všechno – nemá cenu se k tomu dál vyjadřovat..."

A terapeut cítí, že to nějak není ono....

Přednášky

Michael Chytrý

POHLED DO SKUPINOVÉHO DĚNÍ OČIMA RODINNÉHO SYSTÉMU

Úvaha o zákonitostech a podstatných fragmentech v rodinných konstelacích a její paralely se skupinovým děním, skupinovými systémy a subsystémy. Zaměříme se na pohyb uvnitř těchto skupin v souvislosti s tématy moci, odpovědnosti, odporu a konfliktu.

Jiří Jakubů

MÝTUS, KLIŠÉ A PRAVDA V PSYCHODYNAMICKÉ PSYCHOTERAPII.

Psychoterapie vyrůstala na mýtech: na mýtech z klasické mytologie, které sama používá, ale také na mýtech, které se v ní a o ní, prostřednictvím setkání dvou a více lidí, utváří. Jaká je hranice mezi mýtem, pravdou a klišé psychodynamické terapie? Týká se to nějak i systému SUR? A jak si v tom všem stojí konkrétní terapeut? Pomocí historických, klinických i osobních ukázek se pokusíme ilustrovat položené otázky.

Prokop Remeš

PSYCHOTERAPIE A SPIRITUALITA

Anotace: O spiritualitě, náboženskosti, sektách, duchovním životě či psychospirituální krizi se v psychotherapeutické oblasti mluví velmi často. Bohužel často spíše v metaforách, což může vyvolávat otázky, zda vůbec stojí religiozita a západní psychoterapie v možnosti vzájemné spolupráce, nebo spíše ve vzájemném protikladu. Co to je vlastně spiritualita? Co to je náboženská? Jaké jsou základní religiozní struktury lidského nitra a jak s nimi efektivně pracovat? Na tyto otázky se v přednášce pokusíme odpovědět na základě naší více než třicetileté zkušenosti terapeutické práce v Psychiatrické nemocnici Bohnice a samozřejmě s otevřeností hledat odpovědi i na další otázky, které se mohou vynořit v závěrečné diskusi.

Jiří Libra

MOŽNOSTI VÝCVIKOVÉHO MODELU SUR PRO VÝUKU PSYCHOTERAPEUTICKÝCH KOMPETENCÍ

Autor referuje o svých zkušenostech i námětech pro využití modelu SUR k růstu kompetencí v terapeutických operacích (zejména: mlčení, dotazování, specifikace, konfrontace, vysvětlení, znázornění, stvrzení, vyvedení ze zmatku, upevnění). Uvažuje o námětech, které lze využít ve všech třech pilířích modelu SUR (sebezkušenost, škola, supervize).

Veronika Čermáková

LOBEČ – POLOZAPOMENUTÁ LEGENDA

Lobečský léčebný komunitní systém (1954–1991) byl předchůdcem a inspirací pro další terapeutické komunity a také pro vznik výcvikového systému SUR. V příspěvku si připomeneme jeho historii, zdroje a principy léčby. Chybět nebude ani fotografická dokumentace a vzpomínky pamětníků

Oswald Schorm

ÚLOHA SOCIÁLNĚ PSYCHOLOGICKÝCH HER VE SKUPINOVÉM VÝCVIKU“

Hra má důležité místo ve formování člověka. Hra je forma spolupráce.

- úloha hry jako základní činnost v dětství (hra je návrat k přípravě na život)
- třídění her ve skupinové práci
- cíle sociálně psychologických her – interní a externí smysl – sociální sdílení
- od T-groups přes Encounter skupiny po sociálně psych. výcvik
- zkušenosti s večerními programy v rámci výcviku SUR

Štěpánka Čtrnáctá, Martin Větrovec

SKUPINOVÁ TERAPIE PRO PARTNERY UŽIVATELŮ NÁVYKOVÝCH LÁTEK

Dlouhodobě pracujeme s rodinnými příslušníky návykových látek formou tzv. rodičovských skupin. S ohledem na stále vzrůstající počet partnerů uživatelů návykových látek a gamblerů, kteří se nám v terapiích objevují, jsme nabídku rozšířili o skupiny určené výhradně partnerům uživatelů. Příspěvek se věnuje odlišnostem těchto dvou typů skupin vyplývajícím nejen z odlišnosti související s typem vztahu: rodič – potomek, partner – partner.

Michal Raszka,

OXYTOCIN JAKO „BIOKLÍČ“ DO ZÁMKU TERAPIE?

Jako lidé jsme evolučně spjatí bytím ve skupinách. Je pro nás životně důležité identifikovat se jako příslušník skupiny, chránit ji proti ohrožení, vnímat blízkost, být schopen oplácet důvěru, přizpůsobovat se a vymezovat. Zkušenosti vlivu skupinové psychoterapie na jedince nám potvrzují, že se jedná veskrze o pozitivní dopad. Výzkum poukazuje na oxytocin jako klíčový modulátor sociálního chování. Kromě jiného má protiúzkostný vliv a zajímavostí například je, že „omlazuje“ organismus. Jeho hladina se zvyšuje blízkostí, kontaktem, sdílením. Jak to vše souvisí? To bude cílem přednášky, přiblížit poznatky o oxytocinu a propojit je s prostorem skupiny a tématem odolnosti.

Kamil Antonín Vondrouš

OD SUR(U) KE SKUPINOVĚ ANALYTICKÉ PRAXI.

Ve svém příspěvku se chci zabývat modelem, podobnostmi, rozdíly atd. skupinově terapeutické práce vycházející z výcviku v rámci SUR a následné skupinově analytické praxi z pohledu terapeuta. Klíčová slova: SUR, skupinová analýza, přenos, osamělost, containment.

Panelová diskuse

Jan Šikl

„KULATÉ SPOLU“

U „Kulaté stolu“ se dobrovolně sejdou přednášející, aby společně reflektovali a sdíleli povahu společného i přesahujícího to společné.

...na seznamu přednášejících si uvědomuji, že se jedná o naši generaci a její úkol, aby převyprávěla své porozumění příběhu SURu.

Je jisté uspokojení, že jsme dozráli/možná skromněji – nezaslouženě dostáli / do této pozice. Ale také odpovědnost je v tom převyprávování. Mám rad sociologickou teorii, že „celý svět“ musí být v každé generaci předán – převyprávěním další generaci, jinak jako specifická kultura zanikne.

- *Nabízet bych, rádobu vtipné, přejmenování Kulatému stolu na „Kulaté spolu“/s odkazem na Poláčkových „Bylo na Pět – kteří spolu kamarádíme“.*

Ta schopnost zkušenosti se SURem je opravdu zvláštně „společensko a přátelskotvorná“. Možná až „sektoidní“. Proč spolu vlastně kamarádíme? Je v předmětu naší SURové zkušenosti nějaký jedinečný motiv k přátelství?

Smysl „Kulatého spolu“ vidím také v tom, aby přednáškové oratorium neuvázlo jen na povinně zbožné adoraci, ale odvážilo se, v nejlepších tradicích SURu, kontraverzní a tedy živé diskuse v modu „Tady a teď“ - téma přednášky Dr. Martina Hajného.

Také demytologizace světců a SURové liturgie – téma Dr. Jiřího Jakubů.

Prostě bych si z toho všeho, spolu s Vámi chtěl dělal legraci, jako způsob, jak uchovat vážený obsah.

Workshop:

Prokop Remeš, Barbora Racková

EXISTENCIÁLNÍ HAGIOTERAPIE

Existenciální hagioterapie je již téměř třicet let provozována v Psychiatrické nemocnici Bohnice jako léčebná terapie u osob závislých a neurotických, zároveň se však osvědčila i jako sebezkušenostní a seberozvojová metoda. Vychází ze zásad Yalomovy existenciální psychoterapie, ale v jejím rámci široce se široce otevírá tematizaci spirituality a transcendentna, neboť religiózní struktury lidského nitra považuje za jedny z nejdůležitějších formujících existenciál. Specifické pro hagioterapii je, že jako nástroj zrcadlení nejhlubších dynamik lidského nitra používá narativních textů Bible, a navíc terapeutickou inspiraci čerpá z duchovních postupů, které do duchovní praxe zavedli tzv. Otcové pouště a pro dnešní dobu je znovu objevil a uvedl do terapeutické praxe Carl Gustav Jung ve své nauce o autonomních komplexech a projekci.

Na workshopu existenciální hagioterapie Vám nejprve krátce představíme tuto metodu teoreticky, poté si ji budete moc zakusit na vlastní kůži u příběhu o králi Herodovi, tančící Salomé a smrti Jana Křtitele. Samozřejmě s možností hledání inspirace pro svůj vlastní život z příběhu, který je starý už téměř dva tisíce let.

Věra Rašková, Zdeněk Macek

SEBEZKUŠENOST – NEZBYTNÁ NUTNOST NEBO HISTORICKÝ PŘEŽÍTEK?

Diskusní setkání moderují psychoterapeuti a výcvikové lektoři reprezentující dva psychoterapeutické směry – psychodynamickou hlubinnou psychoterapii a systemickou psychoterapii.

- Jak je důležitá sebezkušenost v přípravě psychoterapeuta?
- Jakou může mít podobu sebezkušenost?
- Co označují jednotlivé směry jako sebezkušenost?
- Obejdeme se bez sebezkušenosti?
- Může nám v něčem překážet?
- Kolik je dost?

Hledejme společně odpovědi nebo další otázky ...